

Cirkulärnr: 2004:31
Diariernr: SK 2004/0751
Handläggare: Marcus Holmberg
Siv Stjernborg
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 2004-03-26
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar åren 2004–2007
Bilagor: Bilaga 1: Skatter och bidrag 2004–2007 (kommunspe-
fik; endast till ekonomikontoren)

CIRKULÄR

Finanssektionen
Marcus Holmberg
Siv Stjernborg, EJ

2004-03-26

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar åren 2004–2007

En svagare arbetsmarknad och en svagare pris- och löneutveckling medför att det blir betydande nedrevideringar av skatteunderlaget. Jämfört med tidigare prognos betyder det att skatteunderlaget 2004 respektive 2005 blir 0,8 respektive 1,0 procent svagare.

Skatteunderlagets utveckling åren 2003–2007

Konjunkturförstärkning men ökad arbetslöshet

I huvudsak gör vi samma bedömning av konjunkturutvecklingen som i höstas. Den internationella konjunkturen stärks och via en stärkt export ökar successivt efterfrågan i svensk ekonomi. Men uppgången är relativt långsam och modest. Vi bedömer att BNP ökar med drygt 2 procent i år och med drygt 2,5 procent nästa år.

I januari noterade vi att utvecklingen på arbetsmarknaden varit svagare än vad vi tidigare bedömt. Denna bild har förstärkts. Lönerna ökar långsammare och sysselsättningen fortsätter att minska även i år.

Sysselsättningen, mätt i arbetade timmar, har minskat kraftigt alltsedan år 2001. Däremot började antalet sysselsatta minska först förra året. Det senaste året har även arbetslösheten stigit. Efterfrågan på arbetskraft är sedan länge svag i den privata sektorn och nu har även efterfrågan på arbetskraft i den offentliga sektorn mattats av till följd av det kärva ekonomiska läget, inte minst bland kommuner och landsting. Det blir därför en svag utveckling på arbetsmarknaden i år. Vi har dock antagit att antalet arbetade timmar ökar igen år 2005 p.g.a. den starkare konjunkturen.

Även priserna ökar i långsammare takt, vilket väl återspeglar det rådande svaga efterfrågeläget. Generellt har prisprognoserna justerats ner hos alla konjunkturbedömare. Även avtalsrörelsen där de första avtalen nu slutits illustrerar beskedligare löneökningar de närmaste åren.

En utförlig redogörelse av konjunkturen kommer att publiceras i *Kommunernas ekonomiska läge* som kommer den 12 maj.

Tabell 1. Vissa nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen åren 2003–2007
Procentuell förändring från föregående år om ej annat anges

	2003	2004	2005	2006	2007
Sysselsättning, antal personer	-0,3	-1,0	0,,2	0,8	0,4
Arbetade timmar	-1,3	0,0*	0,8	0,7	0,2
Timlön	3,5	3,3	3,4	3,5	3,7
Lönesumma	2,2	2,7	4,2	4,2	3,9
Arbetslöshet (% av arbetskraften)	4,9	5,5	5,3	4,7	4,5
KPI, årsgenomsnitt	2,0	1,0	1,8	2,0	2,0
Prisbasbeloppet, kr	38 600	39 300	39 700	40 400	41 200

*Färre helgdagar ger ett starkt bidrag till arbetade timmar.

Fortsatt nedrevidering av skatteunderlagsprognosen

För år 2003 är bedömer Kommunförbundet att skatteunderlaget ökade med enbart 4,1 procent. Justerat för regelförändringar blir ökningstakten enbart 2,7 procent. Det är en nedrevidering av 0,3 procentenheter. Nedrevideringen beror främst på en svagare utveckling av lönesumman mot slutet av året. Den innebär att vi tror på en betydligt svagare ökningstakt i skatteunderlaget än de 4,8 procent som är Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos, som använts i kommunernas bokslut för år 2003. Det medför att det blir en negativ korrigerings av 2003 års inkomster in på 2004 års bokslut. Skillnaden i vår och ESV:s bedömning förklaras till huvuddelen av olika bedömningar av pensionsinkomsterna.

År 2003 skedde stora förändringar i skattesystemet som påverkar skatteunderlaget. Dels ändrades pensionssystemet så att den gamla "folkpensionen" ersattes med en beskattad garantipension; dels avskaffades skattereduktionen för låg- och medelinkomsttagare och ersattes med höjda grundavdrag. Det gjordes även en skatteväxling inom miljöområdet som medförde höjda grundavdrag. Prognosen över pensioner och grundavdrag är därför mer osäker än vanligt för år 2003. Sammantaget har regelförändringarna preliminärt reglerats med ett minskat generellt statsbidrag motsvarande 1,4 procentenheter på skatteunderlaget. Vi har i vår prognos över skatteunderlaget för år 2003 påfört den preliminärt reglerade effekten. Det innebär som tidigare nämnts att det "underliggande" skatteunderlaget ökade med 2,7 procent enligt vår bedömning. Inför vårpropositionen pågår diskussioner om en slutgällning av effekterna på skatteunderlaget p.g.a. dessa regelförändringar.

Tabell 2. Utveckling av det kommunala skatteunderlaget samt regelförändringar åren 2002–2007

Procentuell förändring

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skatteunderlag	5,3	4,1	3,2	3,9	3,9	4,1
Regelförändringar	1,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenavgift	1,5					
Grundavdrag – skattereduktion	-0,5	-1,1				
Grundavdrag – energiskatteväxling		-0,8				
Pensionssystem (inkl. avdragsjustering)		3,3				
Skatteunderlag exkl. Regelförändringar	4,3	2,7	3,2	3,9	3,9	4,1

Även i år blir skatteunderlagsutvecklingen svag. Det beräknas öka med 3,2 procent år 2004. De kommande åren blir ökningstakten av skatteunderlaget något starkare, då vi förutsätter en konjunkturförstärkning. Vår bedömning är att skatteunderlaget ökar med cirka 4 procent per år för åren 2005 till 2007.

Jämfört med prognosen i januari (cirkulär 2004:9) har skatteunderlagets utveckling justerats ned med cirka 0,3–0,4 procentenheter för varje år 2003–2006. Eftersom utvecklingstakten ackumuleras blir det en betydande nedrevidering. År 2005 är t.ex. skatteunderlaget en hel procentenhet lägre än enligt föregående prognos.

Avgörande för nedrevideringen för 2004 är att den svaga efterfrågan i den svenska ekonomin medför såväl en lägre sysselsättning som löneutvecklingstakt. Vi har därför justerat timlöneantagandet och sysselsättningen. Under 2004 kompenseras detta dock till viss del av ökade arbetsmarknadsersättningar. Prognosen över de sociala ersättningarna har dragits ned under åren 2004–2007; dels har transfereringsinkomsterna från sjukersättningen nedreviderats, då sjukfrånvaron bedömes minska; dels har pensionsinkomsterna en svagare utveckling p.g.a. en lägre prisuppräkningsstakt.

Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser 2002–2007
Procentuell förändring från föregående år

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
LF+SK mars 2004	5,3	4,1	3,2	3,9	3,9	4,1
LF+SK januari 2004	5,3	4,4	3,6	4,2	4,3	4,1
ESV, december (bokslut enl. Rådet)		4,8				
Lf + SK okt 2004	5,2	4,4	4,0	4,5	4,7	4,0
Budgetpropositionen 2004	5,2	5,0	3,5			
Fastställda uppräkningsfaktorer	5,0	6,1				

Tabell 4. Skatteunderlagsprognos och bidrag från olika komponenter
Procentuell förändring från föregående år

	2003	2004	2005	2006	2007
Timlön	2,7	2,5	2,5	2,6	2,8
Sysselsättning	-1,0	-0,4	0,6	0,5	0,2
Sociala ersättningar	3,1	1,2	0,7	0,7	1,1
Övriga inkomster	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Avdrag	-0,5	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2
Summa	4,1	3,2	3,9	3,9	4,1
Regeleffekter	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exkl. regeleffekter	2,7	3,2	3,9	3,9	4,1

Av tabell 5 framgår den befolkningsprognos som vi använt oss av i beräkningarna av skatteunderlaget. Befolkningsprognosen är densamma som i föregående cirkulär.

Tabell 5. Underlag för beräkningar av skatteunderlaget m.m. för åren 2003–2007 enligt prognos

	2003	2004	2005	2006	2007
Befolkning, riket	8 939 367	8 973 472	9 011 203	9 052 535	9 095 177
Befolkning, procentuell förändr.		0,3815147	0,4204698	0,4586751	0,4710496
Medelskattkraft kr/inv.					
Fastställt	146 302	149 684			
SK:s prognos	143 930	147 971	153 098	158 343	164 062

Negativa slutavräkningar

Kraftigt negativa slutavräkningar även år 2004

Förra året blev det en stor negativ slutavräkning. Även i år bedömer vi att det preliminärt utbetalade skatteunderlaget är högre än vad det slutliga kommer att bli. Detta gör att Kommunförbundets prognos på 2004 års skatteintäkter (jämfört med preliminärt utbetalda) blir minus 371 kronor per invånare den 1.11.2003.

Det är ett betydligt större underskott än vad vi bedömde i föregående cirkulär (-164 kr/per invånare). Att nedrevideringen blir så stor beror på att prognosen är nedreviderad för såväl år 2003 som 2004.

Svagare skatteunderlag än reglerad prognos i bokslutet år 2003

Rådet för kommunal redovisning reglerar i sin Rekommendation nr 4:1 att det är ESV:s decemberprognos för slutavräkningen 2003 som ska bokföras i bokslutet för 2003. ESV:s prognos fastställer en negativ slutavräkning om -289 kr per invånare. Vår bedömning är att utfallet kommer att bli en negativ slutavräkning om -488 kr per invånare. Mellanskillnaden mellan dessa belopp (-199 kr/inv.) kommer att belasta redovisningen för 2004.

Även detta är en större negativ slutavräkning än vad vi bedömde i föregående cirkulär (-403 kr per invånare).

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag

I bilaga 1 redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag. I beräkningarna ingår *inte*:

- Det särskilda statsbidraget på 150 miljoner 2004 till kommuner med befolkningsminskning.
- Ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring).
- De riktade statsbidragen till personalförstärkningar inom skolan för åren 2004–2006. Men dessa ingår med 5 mdkr (550 kr/inv.) fr.o.m. år 2007.
- Det tillfälliga sysselsättningsstödet 2004. Däremot ingår fr.o.m. år 2005 de 3,4 mdkr som motsvarar att man lägger in det tidigare generella sysselsättningsstödet och 200-kronan i statsbidragspåsen.
- Effekterna av det nya förslaget om kommunal utjämning (SOU 2003:88).
- Det särskilda statsbidraget för vuxenutbildningen ingår inte år 2004–2005 men väl från och med 2006.
- LSS-utjämningen.

Skillnader jämfört med beräkningar i januari (2004:9) beror på:

- Ändrad skatteunderlagsprognos åren 2004–2007.

Som vanligt bygger beräkningarna på att kommunens befolkning och skatteunderlag ökar i samma takt som i riket samt 2004 års skattesatser. Önskar Ni beräkningar utifrån andra förutsättningar kan ni ange dessa via e-post till: marcus.holmberg@svekom.se.

Modellen ”Skatter och bidrag”

I beräkningsmodellen ”Skatter och bidrag” behöver följande ändringar göras i ”Indatabladet”:

Dessvärre kan ”Indatabladet” ha skyddats med ett lösenord. Det skyddet måste tas bort innan förändringar kan göras i ”Indatabladet”. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver in **evert**. Du ska i fortsättningen *inte* skydda ”Indatabladet”.

- Skriv in den nya skatteunderlagsprognosen för åren 2003–2007 i cellerna B9 till F9. Prognosen framgår av första raden i tabell 3.

Dessutom måste följande ändring göras i bladet för ”Totala intäkter”:

Ta bort bladets skydd. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver in kommun.

- Skriv in korrigeringen på slutavräkningen för år 2003 enligt Kommunförbundets bedömning i cell G30 (–199 kr/inv.).
- Skriv in Kommunförbundets prognos över avräkningen på 2004 års skatteinkomster i cell G32 (–371 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör* skyddet återinföras genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord anger kommun.

Aktuella tidpunkter under våren

- Regeringen presenterar vårpropositionen den 15 april.
- Vi planerar skicka ut ett cirkulär med kommentarer kring vårpropositionen måndagen den 19 april.
- *Kommunernas ekonomiska läge – maj 2004* presenteras onsdagen den 12 maj.
- Vi planerar tre konferenser med anledning av rapporten, vårpropositionen m.m. Boka redan nu in en av dagarna 17 maj (Malmö), 24 maj (Stockholm) eller 27 maj (Göteborg). Vi återkommer med inbjudan så fort program och lokaler är bestämda. Ansvariga statsråd / statssekreterare kommer att medverka.

Vår webbplats

Vi uppdaterar regelbundet vår webbplats med cirkulär och andra ekonomiska nyheter. Adressen är www.svekom.se/ekonomi.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Siv Stjernborg tfn 08-452 77 51, Marcus Holmberg, tfn 08-452 78 82 och Henrik Berggren tfn 08-452 77 42. De kan även nås via e-post på mönstret:
fornamn.efternamn@svekom.se .

Vi skickar även ut våra budgetcirkulär till kommunerna via e-post. Anmäl Din e-postadress till Lars Linder (lars.linder@svekom.se) som ansvarar för Kommunförbundets adressregister. Ange om Du är ekonomichef eller ekonom.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Ulf Lennartsson

Siv Stjernborg

Bilagor

Bilaga 1: Skatter och bidrag 2004–2007 (kommunspezifisk; endast till ekonomikontoren)